MAATALOUS

Navetan ikä ja koko eivät ratkaise. Huipputiloilla on ihan tavalliset navetat. **MAITOTALOUDEN HUIPPUOSAAJA MINNA NORISMAA, PRO AGRIA POHJOIS-KARJALA**

JAANA KANKAANPÄÄ

Vasikoiden kasvatuksessa on oltava tarkkana, jotta niistä kasvaa hyviä lypsylehmiä. Osa maitotiloista ulkoistaa hiehojen kasvatuksen niin sanottuihin hiehohotelleihin.

Työt kannattaa ulkoistaa halvemmalla tekevälle

Faban lypsykarjaseminaarissa pohdittiin, kannattaako maatilan töitä ulkoistaa ja lehmiä laiduntaa. Lisäksi käytiin läpi, kuinka vasikasta kasvaa tuottoisa lypsylehmä.

TAMPERE (MT)

”Töiden ulkoistaminen kannattaa, jos joku pystyy tekemään työn paremmin ja halvemmalla kuin itse”, yritysneuvoja **Arto Karila** Pro Agria Etelä-Savosta sanoi torstaina Faban lypsykarjaseminaarissa Tampereella.

Viljan kuivaus tai esimerkiksi kaivinkonetta vaativat maatilan työt on useilla tiloilla jo vuosikymmeniä teetetty muilla.

Viime vuosina urakoitsijoiden käyttö on lisääntynyt entisestään ja nyt osa lypsykarjatiloista on ulkoistanut koko kasvintuotannon tai hiehojen kasvatuksen.

Syinä ulkoistamiseen ovat useimmiten aika ja raha. Kaikkia töitä ei ehditä tehdä itse tai uusien koneiden hankinta ei ole järkevää tai mahdollista.

Ulkoistamalla osan töistä urakoitsijoille pystyy viljelijä keskittymään niihin töihin, joihin hänellä on paras ammattitaito.

Vaihtoehto urakoitsijan käytölle peltotöissä on omien koneiden hankinta. Karila toteaa, että urakoitsijoilla on yleensä uudet hyvät koneet käytössä, jolloin viljelijä saa parhaan tekniikan käyttöönsä. Omilla vanhemmilla koneilla ei pääsisi samaan työtulokseen.

Laidunnus kannattaa isollakin tilalla

Lypsykarja kannattaa kesällä ruokkia hoidetulla laitumella säilörehun sijaan. Laidunpinta-alaa tarvitaan kesäksi viisi aaria lehmää kohti.

”Maaningan tutkimusnavetalla viime kesänä 120 lehmää tarvitsi koko kesän aikana vain kuusi hehtaaria laidunta. Laidunalan puute on harvoin oikea laiduntamisen este”, vanhempi tutkija **Auvo Sairanen** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta kertoo.

Hän laskee, että 50 lehmän karjalle riittää 3,5 hehtaarin laidunala kesäksi.

Jotta laiduntaminen on kannattavaa, ei maitotuotos saa laskea laidunkaudella ja laitumen on tuotettava riittävästi satoa. Työmäärä ei saa kasvaa laiduntamisen vuoksi liian suureksi, jotta kannattavuus säilyy.

”Laitumelle laskiessa nurmen tulisi olla vähintään 20 senttimetriä korkeaa ja tiheää”, Sairanen sanoo.

Eri alueilla ja eri vuosina ei päästä sellaisiin laidunkiertoihin, että laidun riittäisi koko kesäksi. Tällöin on annettava lisäksi säilörehua.

Laidunnus on myös hyvä mainos. ”Laiduntava lehmä on maaseudun käyntikortti.”

Sairanen kertoo tutkimuksesta, jossa lehmät olivat saaneet vapaasti valita ovatko laitumella vai sisällä. Suurimman osan ajasta lehmät viihtyivät ulkona. Etenkin nukkuminen ja lepääminen ulkona oli lehmien mieleen.

Vasikkana ratkaistaan millainen lehmästä tulee

Oikea vasikka- ja hiehoiän ruokinta ratkaisee, tuleeko lehmästä tuottoisa lypsylehmä.

”Ensikoiden yleisin poiston syy on ongelmat hedelmällisyydessä. Se on viesti hiehokauden ruokinnasta, ja että hieho ei ole kasvanut tarpeeksi”, sanoo maitotalouden huippuosaaja **Minna Norismaa** Pro Agria Pohjois-Karjalasta.

Hän muistuttaa, että vasikalle pitää antaa ternimaitoa kahden tunnin sisällä syntymästä. Ensimmäiset 40 päivää Norismaa kehottaa antamaan vasikoille isoina kerta-annoksina niin paljon maitoa kuin vasikat juovat.

Jos vieroituksen jälkeen vasikan karva menettää kiiltonsa, on kyseessä valkuaisvaje. Vaje on syytä korjata, koska muuten se näkyy lehmän maitotuotoksessa myöhemmin.

Oikealla ruokinnalla voidaan ensimmäistä poikimista aikaistaa ja poikimisväliä lyhentää. Maitotuotos nousee ja siten kannattavuus paranee, kun poikimaväli lyhenee.

Norismaa kannustaa maidontuottajia ottamaan myös umpilehmien rehuista analyysit, koska myös umpilehmien ruokinta vaikuttaa tulevaan maitotuotokseen.

Ruokinnan ohella navetan ilmanvaihto ja valaistus sekä veden saanti vaikuttavat maitomääriin.

”Navetan ikä ja koko eivät ratkaise. Huipputiloilla on ihan tavalliset navetat. Tuottajan päätökset ratkaisevat”, Norismaa sanoo.

TUURE KIVIRANTA

Etelä-Suomessa on tilaa luomuvihanneksille

Luomukasvisten viljely kiinnostaa uusia tuottajia Uudellamaalla ja Hämeessä. Alan koulutuspäivät kokosivat 45 henkeä Hyvinkäälle tiistaina ja keskiviikkona.

”Suosio oli yllätys meillekin”, toteaa luomuagronomi **Kaija Hinkkanen** Pro Agria Etelä-Suomesta. Tilaisuuden järjestivät Pro Agria Etelä-Suomen kaksi hanketta, Huomisen hämäläinen maatila ja Uudenmaan menestyvä maatila.

Etelä-Suomessa luomuvihanneksille riittää kysyntää. Suuret ruokapiirit voivat olla merkittäviä asiakkaita, mutta ketjumyymälätkin ovat alkaneet hankkia tuotteita suoraan paikallisesti.

Tällä hetkellä esimerkiksi luomuporkkanan, -sipulin ja -kaalien tuotanto on keskittynyt Etelä-Savoon, kun suurimmat markkinat ovat pääkaupunkiseudulla ja Tampereen ympärillä.

Luomujuurekset riittävät vain jouluun

Tamperelaisen Luomulaatikko Oy:n yrittäjän **Ira Hellsténin** mukaan todella suurten tukkutuottajien ja pienten, runsaasti eri vihanneksia viljelevien rinnalle tarvittaisiin nykyistä enemmän tiloja, jotka keskittyisivät muutaman kasvin tuottamiseen ammattimaisesti.

Hellsténin kokemuksen mukaan Suomessa viljellään ainakin juureksia, kaalia, valkosipulia ja mansikkaa luomuna liian vähän kysyntään nähden. Luomupunajuuri ja -lanttu loppuvat joulun jälkeen.

Markkinoilla olisi sijaa myös varhaistuotantoon erikoistuneille.

”Vaikka meillä on pirkanmaalaiset maalajit, kannattaa ehdottomasti yrittää.”

Luomulaatikko on verkkokauppa, joka on välittänyt neljä vuotta luomutuotteita kuluttajille. Yrityksen osakkaina on niin kuluttajia, tuottajia kuin ravintoloita.

Nuoria ja viljanviljelijöitä eläköityvien tilalle

Hinkkanen arvioi, että alan koulutustarjonta Hämeessä ja Uudellamaalla ruokkii nuorten kiinnostusta vihannesviljelyyn. Puutarhataloutta opettavat Kiipula Janakkalassa, Keuda Mäntsälässä, Hyria Hyvinkäällä ja Hämeen ammatti-instituutti Hattulan Lepaalla.

Nykyisen kysynnänkin tyydyttäminen vaatii uusia tuottajia, sillä osa viljelijöistä jää eläkkeelle. Vihannesten viljely tarjoaa myös perinteisille viljatiloille mahdollisuuden monipuolistaa viljelykiertoa.

Hinkkanen korostaa kahta asiaa, joita aloittavan luomuvihannestuottajan kannattaa miettiä huolella: talouden suunnittelua ja tilojen välistä yhteistyötä.

”Hinnoittelu, kulujen ja oman työn arviointi ovat todella tärkeitä.”

Tilojen välisellä yhteistyöllä valikoimasta saadaan monipuolinen, mikä houkuttelee suoramyyntiasiakkaita. Yhteistyö on järkevää myös konehankinnoissa. Esimerkiksi muovituskonetta tarvitaan vain muutamana päivänä vuodessa, ja sen käyttöajankohta joustaa.

HENRIK SCHÄFER

Viljelijätukia maksuun joulukuussa

Maaseutuvirasto Mavi aloittaa useiden tukien maksamisen tiloille ensi ja seuraavalla viikolla.

Tilatuen, valkuais- ja öljykasvipalkkion sekä luonnonhaittakorvauksen toisen erän maksaminen viljelijöille alkaa ensi viikon maanantaina.

Ympäristötuen erityistukien toisen erän maksamisen Mavi aloittaa 13.12. Poikkeuksena on vain lietelannan sijoittaminen peltoon -erityistuki, jonka toinen erä maksetaan ensi toukokuussa.

Lisäksi joulukuun aikana maksetaan EU:n eläinpalkkioita. Uuhipalkkion maksu alkaa 2.12. ja EU:n nautapalkkion ja lypsylehmäpalkkion ensimmäinen erä joulukuun puolenvälin jälkeen.

Kesken oleva valvonta voi viivästyttää tukien maksua yksittäisellä tilalla. Tuen maksaminen aloitetaan sen jälkeen, kun tilalla on kaikki säädösten mukaiset valvonnat saatu valmiiksi.

Mavi lähettää entiseen tapaan tiloille tiedon tuen maksusta e-kirjeenä. Siinä on eritelty tieto kunkin tukityypin maksusta.

Varsinaiset oikaisuvaatimuskelpoiset tukipäätökset lähetetään tiloille myöhemmin.

Lietelannan sijoittaminen peltoon -erityistuen lisäksi jälkimmäinen erä ympäristötuen perustoimenpiteistä ja lisätoimenpiteistä maksetaan viljelijöille vasta toukokuussa.

Modulaation lisäksi EU:n suoria tukia leikkaa tänä vuonna EU:n rahoituskuri.

Modulaatio leikkaa tilatukea, valkuais- ja öljykasvipalkkiota, uuhipalkkiota, nautapalkkiota, lypsylehmäpalkkiota, teuraskaritsan laatupalkkiota ja tärkkelysperunapalkkiota tukien yhteenlasketun määrän ylittäessä 5 000 euroa. Leikkaus on ylimenevältä osalta 10 prosenttia. Jos summa on yli 300 000 euroa, korotusprosentti nousee 300 000 euron kohdalla 14 prosenttiin.

Rahoituskurileikkaus tehdään, jos suorien tukien yhteenlaskettu määrä on yli 2 000 euroa. Ylittävältä osalta leikataan noin 2,45 prosenttia.

MT

ALANSA PARHAAT
ON RUNSAS KOOSTE TASOKKAITA JA MONIPUOLISIA TUOTTEITA SEKÄ PALVELUJA TARJOAVISTA YRITYKSISTÄ

ATK-OHJELMAT
VILJELYOHJELMISTO ILMAISEKSI KÄYTTÖÖN
– laskutusohjelma pelkällä vuosimaksulla
– kirjanpito tarpeesi mukaan
www.softsalo.fi/reilutarjous

APERUOKINTA
Vastaus rehuhintojen ja energian hinnan nousuun
Uusi Mech-fiber ruokinta mahdollistaa 20% enemmän maitoa samalla rehulla – parempi rehuhyötysyhde
Millä tahansa muulla vaihtoehdoilla yksinkertaisesti menetät rahaa
Tilakohtaiset räätälöidyt ratkaisut
Puh:0400-265637
Ennen ostoa ota yhteyttä
keenan mech fiber
www.keenansystem.fi

ILMASTOINNIT TYÖKONEISIIN
KHP TYÖKONEILMASTOINNIT
Laadukkaat ilmastoinnit työkoneisiin!
• Ilmastoinnit • Huoltolaitteet • Varaosat
- ilmastoinnin huoltolaite
Puh. 020 836 1000 myynti@khp-myynti.fi
www.khp-myynti.fi

KESANTO/TIENVARSISILPPURIT
www.energian.net 80 eri mallia
Myös BERTI kela- ja tasojyrsimet
ENERGIANSÄÄSTÖ OY
019 338 164, 0500 316 119

LIETEKUILUSEKOITIN
LIETEKUILU-SEKOITIN Pameco ks-40
– tehokas ja edullinen sekoitin ritilä-kuilujen ja karsinoiden sekoitukseen
– 4kw / 1450 r moottori
– sopii 30 mm:n ritilänraosta
– kuumasinkitty
PAKOLAN KONEPAJA
p. (08) 440 981, NIVALA. www.pakola.fi

LIETTEENSEKOITIN
JUKKA-POTKURISEKOITIN
Erittäin tehokas
Etsi lisätietoa netistä http://personal.inet.fi/yritys/tikkasenpaja
TIKKASEN PAJA KY
050–5642878, 74720 NIEMISKYLÄ

LÄMMITYS
Nord Mills
Pellettipolttimet
Hallilämmittimet
Pellettisiilot
Puhelin: 06 488 7029
Internet: www.nordmills.fi

MAATALOUDEN TILIKIRJAT
YLIVERTAISESTI ENITEN MYYDYT
Kattava verotieto, neuvonta ja esimerkit
Maatilatalouden tilikirja, suomi-ruotsi
Metsätal.tilikirja, suomi-ruotsi
Ajopäiväkirja, maa ja metsä + pvärahat
Lohkomuistiinpanot + lohkokortit
Maat.kuitt/laskulom + alv-tieto
MYYNTI: AGRIKETJU, K-MAATAL, KIRJAK.
Agronomi Matti Jokinen, Pori, 0400–437 215

POLTTOPUUN PILKONTAKONEET
PALAX®
www.palax.fi
Myynti: AGRI MARKET www.agrimarket.fi

POSCH PUUNTYÖSTÖKONEET
POSCH
Puunkuorimakoneet Klapikoneet
Katkaisu-halkaisukoneet Erikoissirkkelit
Pyörösahat
Tilaa laaja esite ja tutustu netissä www.energian.net
Energiansäästö Oy
P. 019–338 164, 0500–316 119

POLTTOÖLJY
Tilaa Neste-polttoöljyt meiltä
NESTE OIL
(06) 4850 500
www.poweroil.fi
POWER OIL

TRAKTORIN PERÄVAUNUT
– KIRE perävaunut kaikkeen kuljetukseen –
Seppo Kuisma Oy
Linnamäentie 3 info@seppokuismaoy.fi
24910 Halikko As. p. 02–7318 251

VILJANKÄSITTELYLAITTEET
MURSKA 220 SM
Timantinkova valssimylly kuivan ja hapotetun viljan litistämiseen.
• Herne-viljaseokselle erik. valssit, tehokas ja hiljainen
• Helppo huoltaa
www.murska.fi
www.k-maatalous.fi K-MAATALOUS

VILJAMYLLYT
VILJAMYLLYT Osttiroler
Suomessakin jo 25 vuotta.
VILJA SÄILYY JYVINÄ EI JAUHOINA.
019–338 164, 0500–316 119
www.energian.net
ENERGIANSÄÄSTÖ OY

TILAA LEHTI
Suomen 2. luetuin päivälehti
MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maakunnat vahvassa
Lukijamäärä 313 000 (KMT S2012/K2013)
Levikki 81 774 (LT 2012)

TILAA LEHTI
koneviesti
SUOMEN KONEUSKOTTAVIN AMMATTILEHTI

SOITA NUMEROON
020 413 2321
JA VARAA OMA PAIKKASI!
Koosteet kolmen kuukauden jaksoissa:
marras-, joulu-, tammikuu
helmi-, maalis-, huhtikuu